

III uskonkappale Siionin virsissä

On kuultu sanottavan, että Siionin virret ovat yksinomaan Kristuksesta kertovia virsiä. Pintapuolisesti se on kyllä totta. Mutta niistä virsistä kun raaputtelee kristuskuorta pois niin sieltä paljastuukin Hengen työtä. Suurimmassa osassa meidän rakasta Siionia on Pyhä Henki läsnä. Mitenkä niin? Tämähän on merkillistä. Mutta Siionin virsissä on vain muutama virsi, joissa Pyhä Henki on pääosassa (mm. SV 55-57). Onko tässä muutakin?

Siionin virsissä mainitaan kirkko vain kerran (SV 201). ”Kirkkoosi siis ota minut, Pyhä Henki siellä on...” Koko Siionin virsissä kirkko mainitaan sata kertaa metaforanomaisesti eli kielikuvallisesti. Pyhä Henki asuu kirkossa. Sanassa ja sakramentissa Pyhä Henki tulee Kristusta kirkastaen meidän luoksemme. Henki paljastaa meidän ihmisten pahan sydämen (mm. SV 100:3). Henki lyö meidät maahan ihmispyhyiden ansiosta. Siionin virressä 55 on Pyhälle Hengelle omistettu koko virsi. Mm. pyhittäminen, uudeksiluominen, sydämen kuolettaminen, uskossa katsominen, vakuuttaminen ja neuvominen on luonteenomaisia Hengelle. Ei mitään liikutuksia.

”Me” -muoto mainitaan useissa virsissä. Mikä on tämä ”me”? Onko se nyt körttiläisten ”me”?, vai kristittyjen? Vai onko se kirkko? Kallistun tähän vaihtoehtoon. Pyhä Henki ei ole kenenkään uskovaisen palveluksessa, jota meille kyllä selitetään herätyskristillisten piireissä. Toisaalta me olemme samalla viivalla kaikki; syntiset ihmiset ja armon tikapuita ei olekaan. Eikä mitään liikutuksia.

Pyhää Henkeä ei sovi irrottaa Jumalasta. Hän on Jumala. Ei mikään juoksupoikajumala. Kaikkivaltias ja kaikkitietävä Jumala, joka rakkaudessaan ottaa yhteyteensä kasteen hetkellä pienen ihmisen. ”Oletko sinä jo ottanut Pyhän Hengen vastaan”? Kun sinulta kysytään tällaista; vastaa kyllä.

Kasteessa me olemme ottaneet Pyhän Hengen vastaan (mm. SV 201, 202, 205, 206, 211, 228). Kasteemme myös tuo Kristuksen kulkemaan kanssamme. Kasteessa riittää opittavaa koko elämän ajaksi. Kaste ja Pyhän Hengen lahjat kuuluvat yhteen. Pienikin lapsi saa oman uskon (mm. SV 30:3-4). Lapsi itkee syömistä, mutta ei vielä mitään liikutuksia.

Pyhän Hengen työn Martti Luther toi ajatuksissaan keskelle arkipäivää. Ei enää munkkilaitosta eikä anglosaksista herätysliikehdintää. Pyhiä ovat kaikki ihmiset, jotka jokapäiväisessä, maallisessa ja karussa kutsumuksessaan tekevät töitä lähimmäisen eteen. Kutsumus voi olla melkein mitä vain. Arjen hallelujaa me huutelemme. Ei muuten. Lutherin pneumatologia eli oppi Pyhästä Hengestä palautuu ilman muuta keskeiseen osaan Lutherilla - lähimmäisen rakastamiseen ja Jumalan hyvyyteen (mm. SV 176:5, 206). Ihminen ei saa tehdä tekoja Jumalan tai oman itsensä hyväksi vaan lähimmäisen puolesta.

Pyhä Henki on uutta luova Henki. Hän sanelee lain vaatimusta taukoamatta kaikkien sydämissä. Mutta syntiinlangennut ihminen ei pysty eikä halua tehdä veriviholliselleen Jumalalle hyviä töitä. Syntiinlangennut ihminen ei pysty enää muuta kuin tekemään lähimmäisellensä hyviä töitä (mm. SV 136:4, 141:3-4, 185:6). Maailma, elämä itse ja Pyhä Henki asettavat ihmiselle vaatimuksia arkisen elämän kysymyksissä. Lutherikin sanoi, että kristitty ihminen on kaikkien palvelija. Pyhä Henki on riemuissansa. Tekoja ei Jumala tarvitse – ne kuuluvat lähimmäiselle. Ihminen ei elä vain

itseään varten vaan myös lähimmäisen parhaaksi. Pyhyys on arkipäiväinen ja eikä mitään herätyskokousten hempeilyä.

Arjen kristillisyyttä Siionin virret edustavat – arkinen työ ja työttömyys, eläkeläisten oleminen, lasten kasvatus ja koulutus, ihmisten välinen kumppanuus ja lähimmäisyys. Sieltä vielä Pyhä Henkikin paistaa virsistä läpi. Hienoa, että on luterilaista virsirunoilua. Hyvää ruisleipää. Hyvää Henkeä.

Juhani Elenius